

RIZIV

Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

Dienst voor Geneeskundige Verzorging

Nationaal commissie artsen-ziekenfondsen

Exp./Afz. : RIZIV, Galileelaan 5/01, 1210 Brussel, België

Omzendbrief aan de artsen – voorschrijvers van geneesmiddelen

Contactpersoon : Secretariaat Nationaal commissie artsen-ziekenfondsen

Tel. :

E-mail : medicomut@riziv-inami.fgov.be

Onze referentie : 2022/OB

Brussel, 8 december 2022

Betreft : Goed gebruik van de geneesmiddelen - Besparingsmaatregelen geneesmiddelen 2022–2023

In het kader van de discussies rond de begrotingen voor 2022 en 2023 voor geneesmiddelen werden een aantal besparingsmaatregelen voorgesteld. Een aantal van de maatregelen zijn ‘technisch’ en worden voor wat de uitvoering betreft volledig door de directie Farmaceutisch Beleid worden opgenomen.

Een aantal van de maatregelen hebben echter de uitdrukkelijke bedoeling de kwaliteit van het voorschrijven van geneesmiddelen te beïnvloeden door:

- het optimaliseren van de keuze van het geneesmiddel binnen het therapeutisch arsenaal, zowel op het vlak van de effectiviteit als op het vlak van de kosten (en dus bijgevolg met effect op de kosteneffectiviteit van het voorschrift)
- het rationaliseren van het ‘volume’ van voorschriften van bepaalde groepen van geneesmiddelen, of dus waar mogelijk het verminderen van het voorschrijven van bepaalde geneesmiddelen of klassen van geneesmiddelen.

De betrokken klassen van geneesmiddelen die uitdrukkelijke bedoeling de kwaliteit van het voorschrijven van geneesmiddelen te beïnvloeden zijn de volgende:

- Benzodiazepines:
- Gabapentine/pregabaline
- Opioiden
- PPI
- Statines
- Antidepressiva
- Antipsychotica
- Antibiotica

Voor de benzodiazepines is de maatregel in voorbereiding op het niveau van de Commissie voor de Tegemoetkoming voor Farmaceutische Producten en Verstrekkingen, voor de opioïden is de maatregel in voorbereiding op niveau van de FOD Volksgezondheid.

Op 26 september 2022, hebben de Nationale Commissie artsen-ziekenfondsen en de verantwoordelijken van de beroepsorganisaties zich akkoord verklaard bijzondere aandacht te schenken aan het voorschrijven van deze klassen van geneesmiddelen. Dit met het oog op het optimaliseren van de keuze van het geneesmiddel binnen het therapeutisch arsenaal, zowel op vlak van werkzaamheid als kost, en het rationaliseren van het volume van voorschriften voor deze klassen van geneesmiddelen en indien mogelijk, het verminderen van het volume van voorschriften.

De doelstellingen zijn:

- een vermindering van misbruik van bepaalde geneesmiddelen: benzodiazepines, opioïden, gabapentine/pregabaline (hetgeen zou moeten leiden tot een besparing van 4 miljoen euro op jaarbasis)
- een beheersing van de volumes PPI's, statines, anti-depressiva, antipsychotica, opioïden, antibiotica (hetgeen zou moeten leiden tot een besparing van 20 miljoen op jaarbasis)

Om hier toe te komen, zullen de voorschrijvers zich baseren op de richtlijnen voor het 'goed gebruik' (de twee aspecten hierboven vermeld – optimalisatie van de keuze van de therapie en rationaliseren van het 'volume' van voorschrijven) van de betrokken klassen van geneesmiddelen.

Een inventaris met actuele richtlijnen, de consensusteksten voor de betrokken klassen van geneesmiddelen en andere relevante informatie voor het goed gebruik van deze klassen van geneesmiddelen is toegevoegd als bijlage (bijlage 2) .

Het voorschrijven van deze klassen van geneesmiddelen zal gemonitord worden en een evaluatie van de evolutie van het volume van voorschrijven en de uitgaven zal uitgevoerd worden en dit op basis van de 'nulmeting' uitgevoerd in augustus 2022 door de Directie Farmaceutisch Beleid. Deze stand van zaken die het volume van voorschrijven (in Defined Daily Doses DDD) en uitgaven RIZIV bevat voor de betrokken klassen van geneesmiddelen op 1.08.2022 (cijfers 2021) is toegevoegd als bijlage (bijlage 1).

We verwijzen tevens naar de rapporten "Geneesmiddelenverbruik" van de Cel Doelmatige Zorg binnen de Directie Onderzoek-Ontwikkeling-Kwaliteitspromotie. De rapporten van de betrokken klassen van geneesmiddelen kan u raadplegen op het web: [Geneesmiddelen - Naar een gezond België \(gezondbelgie.be\)](http://gezondbelgie.be)

Hierbij nodigen wij u uit de aanbevelingen voor het 'goed gebruik' van de betrokken klassen van geneesmiddelen in overweging te nemen bij het maken van de keuze voor de therapie – medicamenteus of niet-medicamenteus – die het meest geschikt is voor de situatie van uw patiënt.

De leidend ambtenaar,

Jelle COENGRACHTS
Directeur-generaal a.i. Geneeskundige verzorging

BIJLAGE 1 – NULmeting

Voorschrijven (in Defined Daily Doses DDD) en uitgaven RIZIV voor de betrokken klassen geneesmiddelen op 01.08.2022 (gegevens 2021)

De tabellen bevatten een uitsplitsing per leeftijdscategorie (inclusief de aflevering van vaste orale vormen in rust- en verzorgingstehuizen).

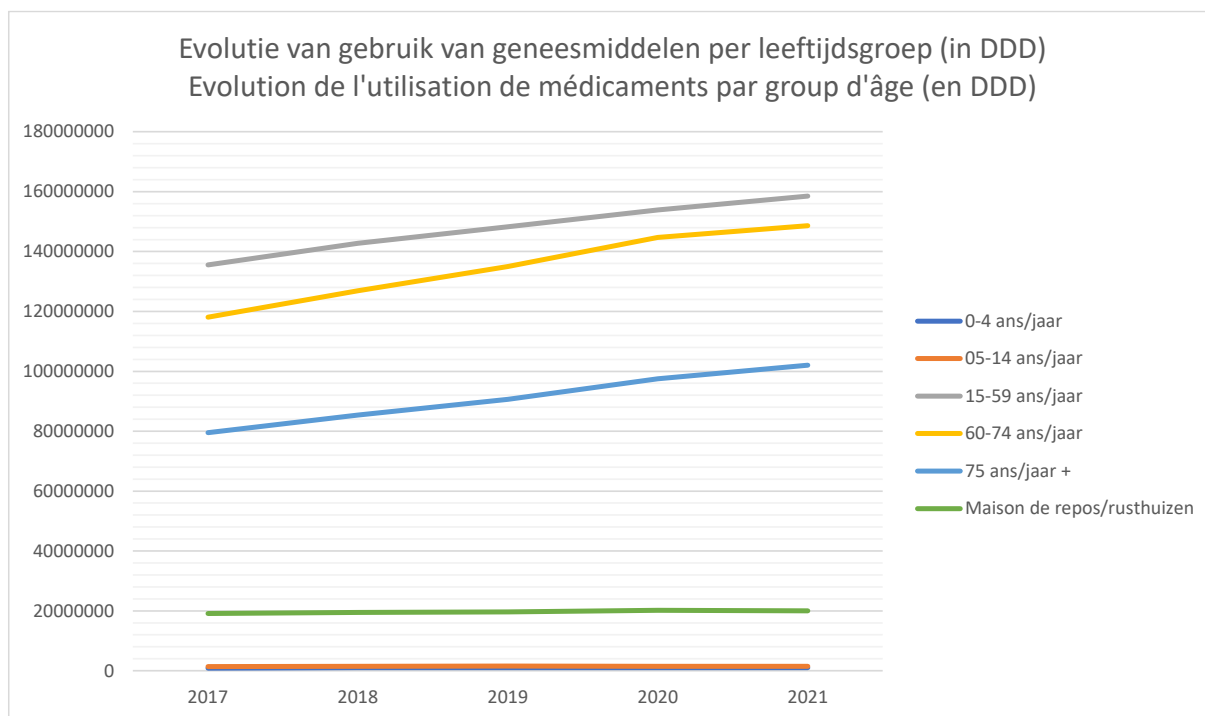
DDD in 000					DDD in %			
Huisartsen	Specialisten	Andere	Totaal		Huisartsen	Specialisten	Andere	Totaal
369.469,4	61.582,8	776,7	431.828,9	Proton pump inhibitors A02BC	85,6	14,3	0,2	100,0
257,1	779,0	1,8	1.037,9	0-4 jaar/ans	0,1	1,3	0,2	0,2
751,7	767,6	2,5	1.521,8	05-14 jaar/ans	0,2	1,2	0,3	0,4
129.834,8	28.629,9	405,2	158.869,8	15-59 jaar/ans	35,1	46,5	52,2	36,8
130.117,4	20.805,3	252,3	151.175,0	60-74 jaar/ans	35,2	33,8	32,5	35,0
108.508,5	10.600,9	114,9	119.224,3	75 jaar/ans +	29,4	17,2	14,8	27,6
492.998,0	77.192,4	530,3	570.720,7	HMG CoA reductase inhibitors C10AA	86,4	13,5	0,1	100,0
1,0	0,2	0,1	1,2	0-4 jaar/ans	0,0	0,0	0,0	0,0
25,8	33,9	0,0	59,6	05-14 jaar/ans	0,0	0,0	-	0,0
97.728,3	20.817,7	102,7	118.648,7	15-59 jaar/ans	19,8	27,0	19,4	20,8
229.965,5	36.677,0	287,8	266.930,3	60-74 jaar/ans	46,6	47,5	54,3	46,8
165.277,4	19.663,7	139,8	185.080,9	75 jaar/ans +	33,5	25,5	26,4	32,4
47.539,9	13.521,2	5.760,3	66.821,4	ANTIBACTERIALS FOR SYSTEMIC USE J01	71,1	20,2	8,6	100,0
1.376,1	824,0	8,6	2.208,6	0-4 jaar/ans	2,9	6,1	0,1	3,3
1.823,8	751,9	155,9	2.731,6	05-14 jaar/ans	3,8	5,6	2,7	4,1
25.118,4	7.647,8	3.938,2	36.704,4	15-59 jaar/ans	52,8	56,6	68,4	54,9
10.475,8	2.758,3	1.251,0	14.485,1	60-74 jaar/ans	22,0	20,4	21,7	21,7
8.745,8	1.539,2	406,7	10.691,7	75 jaar/ans +	18,4	11,4	7,1	16,0
60.025,5	9.924,9	183,9	70.134,3	OPIOIDS N02A	85,6	14,2	0,3	100,0
0,9	4,4	-	5,3	0-4 jaar/ans	0,0	0,0	-	0,0
8,5	12,7	0,4	21,6	05-14 jaar/ans	0,0	0,1	0,2	0,0
23.949,8	5.085,2	121,2	29.156,1	15-59 jaar/ans	39,9	51,2	65,9	41,6
19.436,5	3.324,9	41,1	22.802,6	60-74 jaar/ans	32,4	33,5	22,4	32,5
16.629,9	1.497,6	21,3	18.148,8	75 jaar/ans +	27,7	15,1	11,6	25,9
34.195,4	21.416,5	29,3	55.641,2	ANTIPSYCHOTICS N05A	61,5	38,5	0,1	100,0
3,8	8,2	0,0	12,0	0-4 jaar/ans	0,0	0,0	0,0	0,0
406,5	667,1	0,3	1.073,9	05-14 jaar/ans	1,2	3,1	0,9	1,9
18.946,7	16.711,4	14,0	35.672,2	15-59 jaar/ans	55,4	78,0	47,9	64,1
9.175,3	3.487,8	7,7	12.670,8	60-74 jaar/ans	26,8	16,3	26,3	22,8
5.663,0	542,1	7,3	6.212,4	75 jaar/ans +	16,6	2,5	24,8	11,2
285.851,9	75.897,0	331,8	362.080,7	ANTIDEPRESSANTS N06A	78,9	21,0	0,1	100,0
2,5	1,8	-	4,3	0-4 jaar/ans	0,0	0,0	-	0,0
167,4	371,5	1,0	539,9	05-14 jaar/ans	0,1	0,5	0,3	0,1
138.082,9	52.731,6	165,0	190.979,5	15-59 jaar/ans	48,3	69,5	49,7	52,7
86.384,0	17.300,5	104,5	103.789,0	60-74 jaar/ans	30,2	22,8	31,5	28,7
61.215,1	5.491,6	61,3	66.768,0	75 jaar/ans +	21,4	7,2	18,5	18,4
20.710,9	6.106,0	22,3	26.839,1	Gabapentine/pregabalin N03AX12 – N03AX16	77,2	22,8	0,1	100,0
0,3	0,6	0,0	0,9	0-4 jaar/ans	0,0	0,0	0,0	0,0
2,1	6,2	0,0	8,3	05-14 jaar/ans	0,0	0,0	0,0	0,0
8.370,6	3.203,1	9,4	11.583,2	15-59 jaar/ans	31,2	11,9	0,0	43,2
7.234,5	2.058,7	7,7	9.300,9	60-74 jaar/ans	27,0	7,7	0,0	34,7
5.103,4	837,3	5,2	5.945,9	75 jaar/ans +	19,0	3,1	0,0	22,2

Uitgaven RIZIV					Uitgaven RIZIV %			
Huisartsen	Specialisten	Andere	Totaal		Huisartsen	Specialisten	Andere	Totaal
87.524.749	15.298.462	189.784	103.012.996	Proton pump inhibitors A02BC	85,0	14,9	0,2	100,0
76.620	243.756	549	320.925	0-4 jaar/ans	0,1	1,6	0,3	0,3
197.380	187.184	680	385.243	05-14 jaar/ans	0,2	1,2	0,4	0,4
31.470.466	7.153.904	102.213	38.726.583	15-59 jaar/ans	36,0	46,8	53,9	37,6
30.765.328	5.119.180	59.859	35.944.366	60-74 jaar/ans	35,2	33,5	31,5	34,9
25.014.954	2.594.439	26.485	27.635.878	75 jaar/ans +	28,6	17,0	14,0	26,8
61.791.476	8.570.377	65.648	70.427.501	HMG CoA reductase inhibitors C10AA	87,7	12,2	0,1	100,0
149	35	11	196	0-4 jaar/ans	0,0	0,0	0,0	0,0
4.454	6.077		10.531	05-14 jaar/ans	0,0	0,1	-	0,0
11.951.333	2.275.806	12.591	14.239.730	15-59 jaar/ans	19,3	26,6	19,2	20,2
28.526.998	4.020.612	35.634	32.583.243	60-74 jaar/ans	46,2	46,9	54,3	46,3
21.308.541	2.267.847	17.412	23.593.801	75 jaar/ans +	34,5	26,5	26,5	33,5
33.769.634	12.733.487	4.676.737	51.179.858	ANTIBACTERIALS FOR SYSTEMIC USE J01	66,0	24,9	9,1	100,0
1.947.499	1.182.437	12.916	3.142.853	0-4 jaar/ans	5,8	9,3	0,3	6,1
1.798.699	1.091.619	181.375	3.071.694	05-14 jaar/ans	5,3	8,6	3,9	6,0
16.645.820	7.177.121	3.147.864	26.970.805	15-59 jaar/ans	49,3	56,4	67,3	52,7
7.056.351	2.117.473	1.008.001	10.181.824	60-74 jaar/ans	20,9	16,6	21,6	19,9
6.321.265	1.164.837	326.580	7.812.683	75 jaar/ans +	18,7	9,1	7,0	15,3
47.181.945	9.006.768	150.354	56.339.067	OPIOIDS N02A	83,7	16,0	0,3	100,0
851	5.708		6.559	0-4 jaar/ans	0,0	0,1	-	0,0
8.221	14.934	421	23.575	05-14 jaar/ans	0,0	0,2	0,3	0,0
18.227.551	4.580.084	101.204	22.908.839	15-59 jaar/ans	38,6	50,9	67,3	40,7
14.580.765	3.039.504	31.402	17.651.671	60-74 jaar/ans	30,9	33,7	20,9	31,3
14.364.556	1.366.539	17.327	15.748.423	75 jaar/ans +	30,4	15,2	11,5	28,0
46.663.593	33.797.159	36.039	80.496.790	ANTIPSYCHOTICS N05A	58,0	42,0	0,0	100,0
4.689	11.298	12	15.998	0-4 jaar/ans	0,0	0,0	0,0	0,0
594.872	1.071.523	390	1.666.786	05-14 jaar/ans	1,3	3,2	1,1	2,1
27.986.786	26.984.645	20.548	54.991.979	15-59 jaar/ans	60,0	79,8	57,0	68,3
11.483.121	5.027.449	7.843	16.518.413	60-74 jaar/ans	24,6	14,9	21,8	20,5
6.594.125	702.244	7.246	7.303.615	75 jaar/ans +	14,1	2,1	20,1	9,1
64.760.754	18.154.668	74.432	82.989.853	ANTIDEPRESSANTS N06A	78,0	21,9	0,1	100,0
583	391		974	0-4 jaar/ans	0,0	0,0	-	0,0
38.302	78.196	172	116.670	05-14 jaar/ans	0,1	0,4	0,2	0,1
30.871.079	12.442.843	35.995	43.349.917	15-59 jaar/ans	47,7	68,5	48,4	52,2
20.015.357	4.263.376	25.019	24.303.752	60-74 jaar/ans	30,9	23,5	33,6	29,3
13.835.433	1.369.861	13.246	15.218.540	75 jaar/ans +	21,4	7,5	17,8	18,3
12.941.471,2	3.955.826,5	13.503,9	16.910.801,6	Gabapentine/pregabalin N03AX12 – N03AX16	76,5	23,4	0,1	100,0
415,7	1.017,0	0,0	1.432,7	0-4 jaar/ans	0,0	0,0	0,0	0,0
2.444,9	7.139,7	0,0	9.584,6	05-14 jaar/ans	0,0	0,0	0,0	0,1
5.039.813,2	2.044.808,0	5.492,1	7.090.113,3	15-59 jaar/ans	29,8	12,1	0,0	41,9
4.523.111,8	1.327.397,7	4.772,9	5.855.282,4	60-74 jaar/ans	26,7	7,8	0,0	34,6
3.375.685,6	575.464,1	3.238,9	3.954.388,6	75 jaar/ans +	20,0	3,4	0,0	23,4

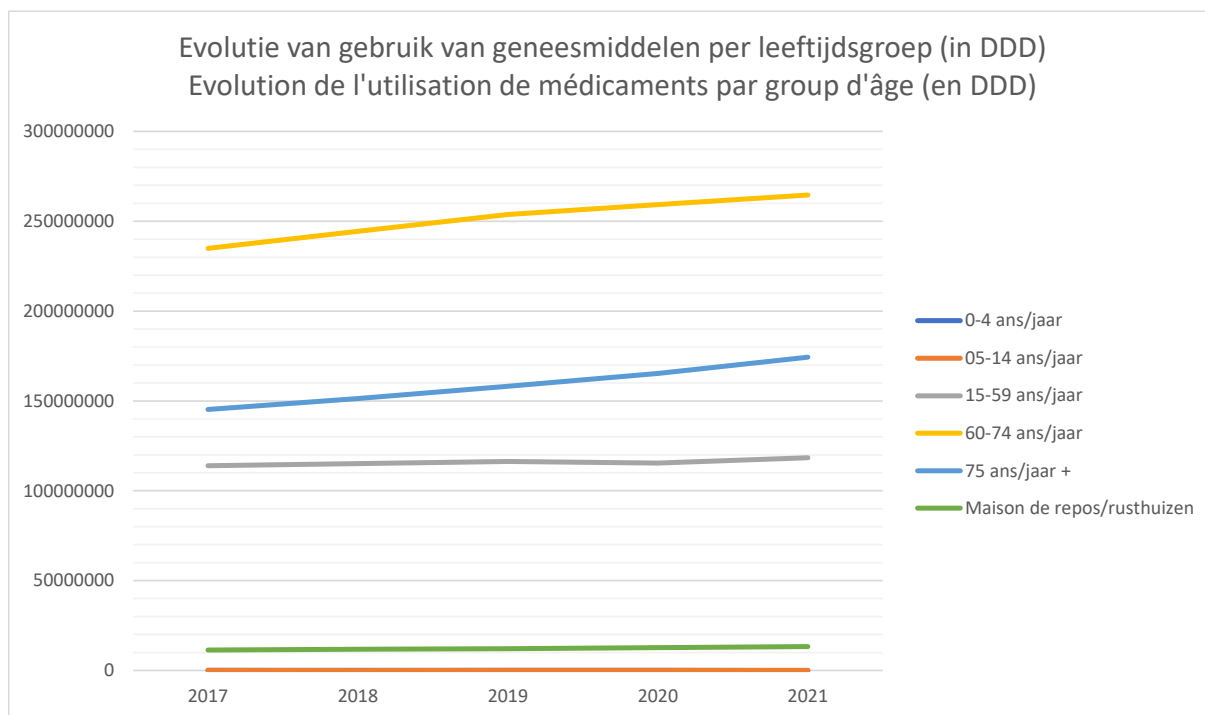
Grafische weergave van de evolutie van het gebruik per leeftijdsgroep

De grafieken geven de evolutie per leeftijdscategorie weer (exclusief de vaste orale vormen afgeleverd in rust- en verzorgingstehuizen) en de evolutie van het volume / de uitgaven van de vaste orale vormen afgeleverd zijn in rust- en verzorgingstehuizen (ongeacht de leeftijd).

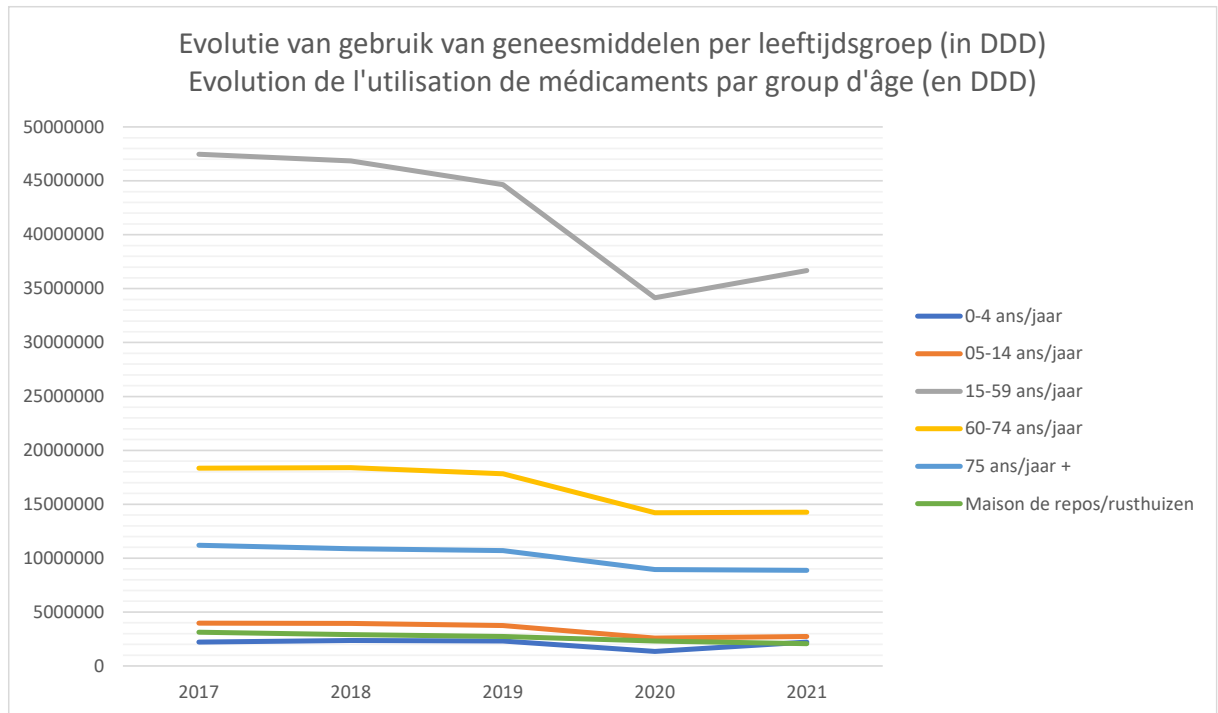
Proton pump inhibitors A02BC

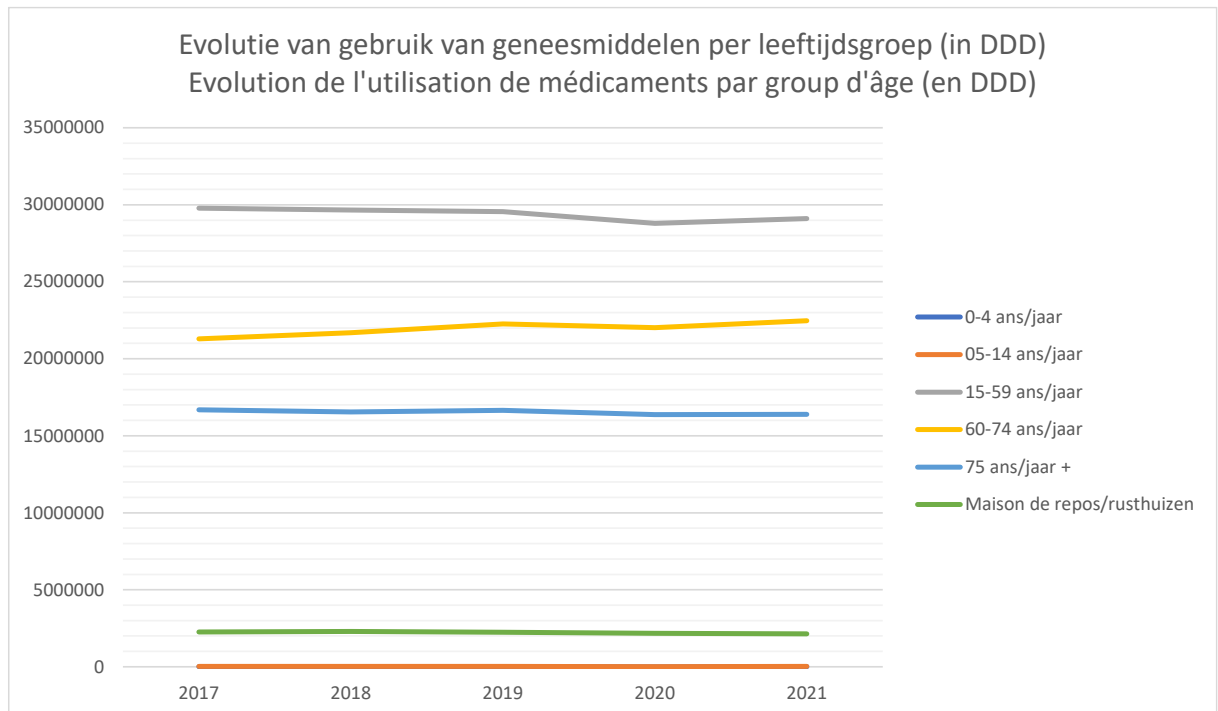
HMG CoA reductase inhibitors C10AA

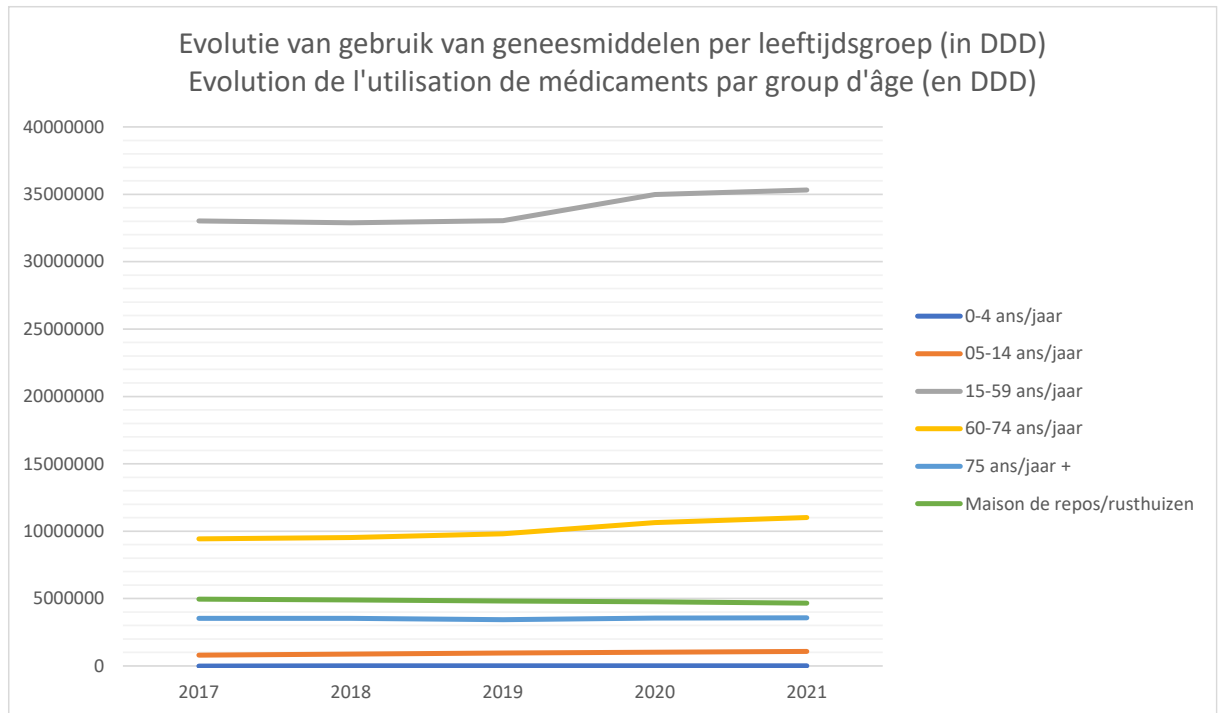
ANTIBACTERIALS FOR SYSTEMIC USE J01

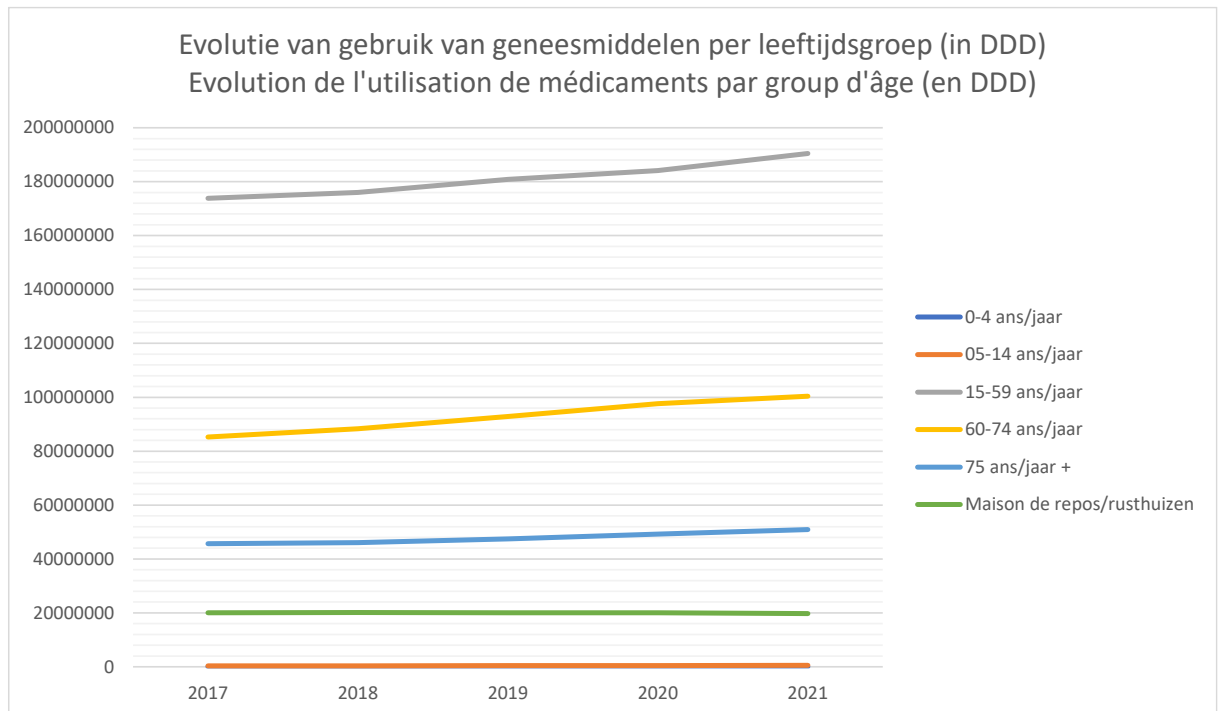
OPIOIDS N02A

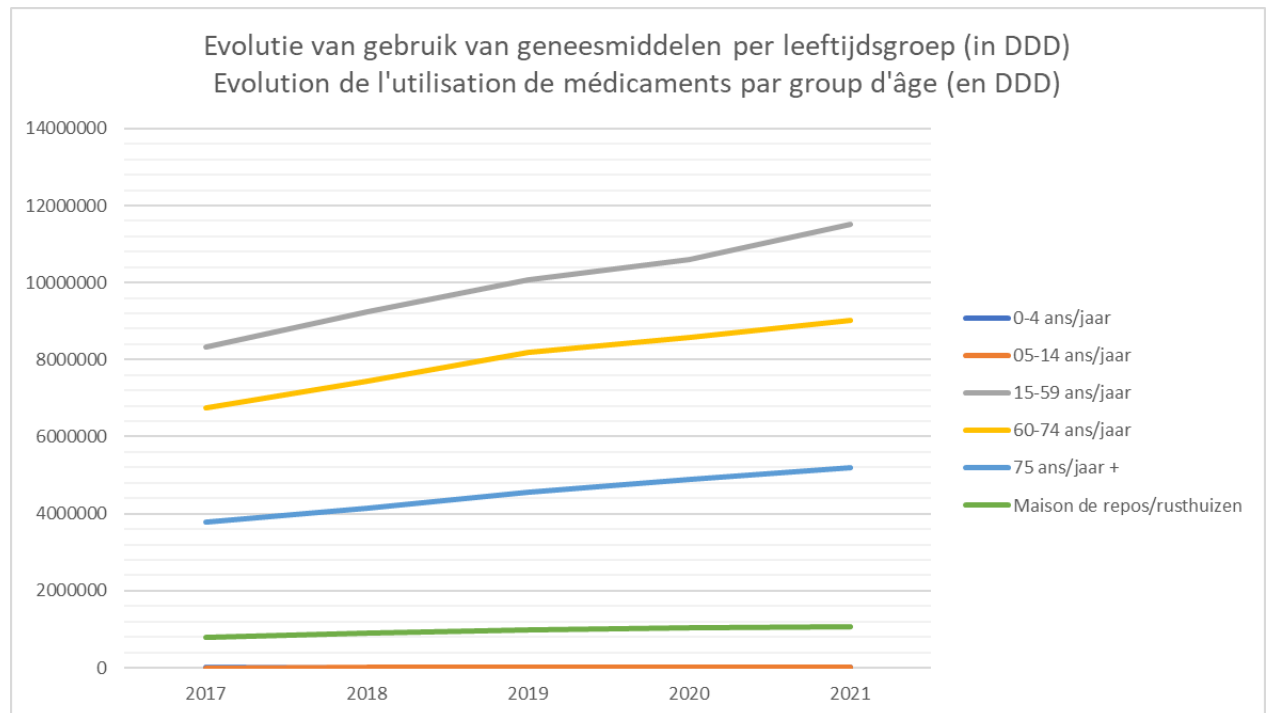
ANTIPSYCHOTICS N05A

ANTIDEPRESSANTS N06A

GABAPENTINE / PREGABALINE N03AX12 – N03AX16

Geneesmiddel	Type bron / Hulpmiddel	Instelling / Organisatie	Publicatie-jaar	Titel	Hoofdbron	Ebpracticenet ("point-of-care" informatie)	Overige linken
Benzodiazepines	Richtlijn	WOREL	2018	Richtlijn Aanpak van slaapklasten en insomnie bij volwassenen in de eerste lijn	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/250	
Benzodiazepines	Richtlijn	WOREL	2020	Richtlijnen voor de behandeling van urgente aandoeningen in de eerste lijn (deel 1)- agitatie - convulsies	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1319 (convulsies bij kinderen en volwassenen) https://ebpnet.be/nl/ebsources/1321 (agitatie bij volwassenen)	
Benzodiazepines	Richtlijn	Domus Medica	2017	Depressie bij volwassenen	https://www.domusmedica.be/sites/default/files/Richtlijn%20depressie%20bij%20volwassenen_0.pdf	diagnostiek: https://ebpnet.be/nl/ebsources/1209 beleid: https://ebpnet.be/nl/ebsources/1219	
Benzodiazepines	E-learning	FOD Volksgezondheid		Het Benzoconsult deel 1: exploratie en anamnese	https://eacademy.riziv-inami.health.fgov.be/		
Benzodiazepines	E-learning	FOD Volksgezondheid		Het Benzoconsult deel 2: niet-medicamenteuze interventies	https://eacademy.riziv-inami.health.fgov.be/		
Benzodiazepines	Opleiding / Tools	FOD Volksgezondheid			https://www.health.belgium.be/nl/gezondheid/zorg-voor-jezelf/medicatie/slaap-en-kalmeringsmiddelen		
Antibiotica	EBP-bron	BAPCOC	2021	Belgische gids voor anti-infectieuze behandeling in de ambulante praktijk	https://www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/belgische_gids_bapcoc_nl_2021_a4_2.pdf		https://www.bcfi.be/nl/chapters/12?frag=8000010
Antibiotica	Richtlijn	WOREL	2021	Richtlijnen voor de aanpak van acute otitis media in de eerste lijn	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/6054	
Antibiotica	Richtlijn	WOREL	2019	Richtlijnen voor de diagnose, behandeling, opvolging en verwijzing van infecties met Chlamydia trachomatis (CT) in de eerste lijn	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1250	
Antibiotica	Richtlijn	WOREL	2017	Richtlijn Vaginitis/ vaginose	http://www.ebp-guidelines.be/home	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1199	
Antibiotica	Richtlijn	WOREL	2017	Richtlijn Cystitis bij de vrouw	http://www.ebp-guidelines.be/home	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1188	
Antibiotica	Richtlijn	WOREL	2017	Richtlijn Aanhoudende hoest bij kinderen in de eerste lijn	http://www.ebp-guidelines.be/home	https://ebpnet.be/nl/ebsources/231	
Antibiotica	Richtlijn	WOREL	2017	Richtlijn Acute Keelpijn	http://www.ebp-guidelines.be/home	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1241	
Antibiotica	Richtlijn	WOREL	2022	Multidisciplinaire richtlijn Postpartumzorg in de eerste lijn (deel 1)	http://www.ebp-guidelines.be/home	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1241 publicatie lopende	
Antibiotica	Richtlijn	KCE	2020	Richtlijn voor het rationeel voorschrijven van antibiotica in de tandartspraktijk	https://kce.fgov.be/nl/publicaties/alle-rapporten/richtlijn-voor-het-rationeel-voorschrijven-van-antibiotica-in-de-tandartspraktijk	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1322	
Antibiotica	E-learning	BCFI	2021	Antibiotica bij huid- en urogenitale infecties? De BAPCOC-gids biedt hulp	https://www.bcfi.be/nl/auditorium		
Antibiotica	E-learning	BCFI	2021	Antibiotica bij luchtweginfecties? De BAPCOC-gids biedt hulp!	https://www.bcfi.be/nl/auditorium		
Antibiotica	E-learning	FOD Volksgezondheid		Veilig minder antibiotica?	https://eacademy.riziv-inami.health.fgov.be/		
Antidepressiva	Richtlijn	Domus Medica	2017	Depressie bij volwassenen	https://www.domusmedica.be/sites/default/files/Richtlijn%20depressie%20bij%20volwassenen_0.pdf	diagnostiek: https://ebpnet.be/nl/ebsources/1209 beleid: https://ebpnet.be/nl/ebsources/1219	
Antidepressiva	Richtlijn	WOREL	2017	Aanpak van Chronische pijn in de eerste lijn	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1239	

Antidepressiva	E-learning	FOD Volksgezondheid		Depressie deel 1: Diagnostiek	https://eacademy.riziv-inami.health.fgov.be/	
Antidepressiva	E-learning	FOD Volksgezondheid		Depressie deel 2: Behandeling	https://eacademy.riziv-inami.health.fgov.be/	
Antidepressiva	Richtlijn	KCE	2017	Lage rugpijn en radiculare pijn: kernelementen van een zorgpad	https://kce.fgov.be/nl/publicaties/alle-rapporten/lage-rugpijn-en-radiculaire-pijn-kernelementen-van-een-zorgpad	
PPI	Juryrapport	Consensusvergadering	2018	Het rationeel gebruik van de protonpompinhibitoren (PPI's) bij niet-ulcereuze gastro-oesofageale pathologie (gastro-duodenaal ulcus uitgesloten)	https://www.riziv.fgov.be/SiteCollectionDocuments/consensus_lange_tekst_20180531.pdf	
PPI	E-learning	BCFI	2019	Langdurig PPI gebruik	https://www.bcfi.be/nl/auditorium	
Antipsychotica	Richtlijn	WOREL	2020	Richtlijnen voor de behandeling van urgente aandoeningen in de eerste lijn (deel 1)-agitatie	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1321 (agitatie bij volwassenen)
Antipsychotica	Richtlijn	WOREL	2018	Richtlijn Aanpak van slaapklachten en insomnie bij volwassenen in de eerste lijn	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/250
Antipsychotica	Juryrapport	Consensusvergadering	2022	Het rationeelgebruik van antipsychotica buiten ernstige psychiatrische aandoeningen	In voorbereiding https://www.riziv.fgov.be/nl/publicaties/paginas/consensusvergaderingen-juryrapport.aspx	
Antipsychotica	E-learning	BCFI	2019	Gedragsproblemen bij dementie	https://www.bcfi.be/nl/auditorium	
Antipsychotica	Richtlijn	Domus Medica	2017	Depressie bij volwassenen	https://www.domusmedica.be/sites/default/files/Richtlijn%20depressie%20bij%20volwassenen_0.pdf	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1219
Opioiden	Richtlijn	WOREL	2017	Aanpak van Chronische pijn in de eerste lijn	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1239
Opioiden	Richtlijn	KCE	2017	Klinische Richtlijn rond lage rugpijn en radiculare pijn	https://kce.fgov.be/nl/publicaties/alle-rapporten/klinische-richtlijn-rond-lage-rugpijn-en-radiculaire-pijn	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1247 https://www.bcfi.be/nl/articles/2836?folia=2834
Opioiden	Zorgpad	KCE	2017	Lage rugpijn en radiculare pijn: kernelementen van een zorgpad	https://kce.fgov.be/nl/publicaties/alle-rapporten/lage-rugpijn-en-radiculaire-pijn-kernelementen-van-een-zorgpad	
Opioiden	Juryrapport	Consensusvergadering	2018	Het rationeel gebruik van opioïden bij chronische pijn	https://www.riziv.fgov.be/SiteCollectionDocuments/consensus_lange_tekst_20181206.pdf	
Opioiden	E-learning	BCFI	2022	Opioïdgebruik en chronische pijn	https://www.bcfi.be/nl/auditorium	
Opioiden	E-learning	BCFI	2022	Afbouw van opioïden	https://www.bcfi.be/nl/auditorium	
Statines	Richtlijn	Domus Medica	2016	Diabetes mellitus type 2	https://www.domusmedica.be/richtlijnen/diabetes-mellitus-type-2	https://ebpnet.be/nl/ebsources/384
Statines	Juryrapport	Consensusvergadering	2014	Het rationeel gebruik van hypolipemiërende geneesmiddelen	https://www.riziv.fgov.be/SiteCollectionDocuments/consensus_lange_tekst_20140522.pdf	
Statines	Health technology assessment report + tool	KCE	2019	Cholesterol verlagen met geneesmiddelen? De voor- en nadelen: een hulpmiddel voor huisartsen bij de besluitvorming	https://kce.fgov.be/nl/publicaties/alle-rapporten/cholesterol-verlagen-met-geneesmiddelen-de-voor-en-nadelen-een-hulpmiddel-voor-huisartsen-bij-de	https://www.statines.kce.be/nl/
Gerelateerd	E-learning	BCFI	2020	Geneesmiddelen bij ouderen - Medicatienazicht	https://www.bcfi.be/nl/auditorium	
Gerelateerd	E-learning	BCFI	2020	Geneesmiddelen bij ouderen - Deprescribing	https://www.bcfi.be/nl/auditorium	
Gerelateerd	E-learning	BCFI	2020	Goed gebruik van geneesmiddelen bij ouderen	https://www.bcfi.be/nl/auditorium	

Gerelateerd	Richtlijn	Domus Medica	2012	Aanvraag van laboratoriumtesten door huisartsen (screening door ebpnet 2020)	https://www.domusmedica.be/sites/default/files/Richtlijn%20Aanvraag%20van%20laboratoriumtests%20deel%201-deel%202.pdf	https://ebpnet.be/nl/ebsources/257
Gerelateerd	Richtlijn	WOREL / Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen	2017	Vlaamse richtlijn 'Valpreventie bij thuiswonende ouderen'	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1240
Gerelateerd	Richtlijn	WOREL	2016	Multidisciplinaire richtlijn chronisch nierlijden	https://www.ebp-guidelines.be/home?	https://ebpnet.be/nl/ebsources/1228
Gerelateerd	Good clinical practice report	KCE	2014	Majeure Depressie (bij volwassenen): doeltreffendheid op de lange termijn van psychotherapie, op zichzelf of in combinatie met antidepressiva	https://kce.fgov.be/nl/publicaties/alle-rapporten/majeure-depressie-bij-volwassenen-doeltreffendheid-op-de-lange-termijn-van-psychotherapie-op	
Gerelateerd	Richtlijn	SSMG Domus Medica	2009	Richtlijn Geneesmiddelenverslaving	https://www.domusmedica.be/sites/default/files/Richtlijn%20Geneesmiddelenverslaving_0.pdf	https://ebpnet.be/nl/ebsources/417
Gerelateerd	Richtlijn	Domus Medica	2012	Chronische nierinsufficiëntie	https://www.domusmedica.be/richtlijnen/chronische-nierinsufficiëntie	https://ebpnet.be/nl/ebsources/347
Gerelateerd	Richtlijn	Domus Medica	2012	Aanpak van Migraine in de Huisartspraktijk	https://www.domusmedica.be/richtlijnen/aanpak-van-migraine-de-huisartsenpraktijk	https://ebpnet.be/nl/ebsources/458

Geneesmiddel	Type bron / Hulpmiddel	Instelling / Organisatie	Literatuur geraadpleegd tot	Titel	Hoofdbron
Benzodiazepines	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Palliatieve zorg - stervenszorg: Pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/231#main
Benzodiazepines	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Slaapstoornissen	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/208#main
Benzodiazepines	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Gegeneraliseerde angststoornis	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/166#main
Benzodiazepines	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Depressieve stoornissen	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/165#main
Benzodiazepines	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Delirium	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/158#main
Benzodiazepines	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Dementie	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/392#main
Antibiotica	Formularium Ouderenzorg	BCFI		Infectieziekten	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium
Antidepressiva	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Depressieve stoornissen	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/165#main
Antidepressiva	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Chronische pijn: Neuropathische pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/281#main
Antidepressiva	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Palliatieve zorg - stervenszorg: Pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/231#main
Antidepressiva	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Slaapstoornissen	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/208#main
Antidepressiva	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Gegeneraliseerde angststoornis	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/166#main
Antidepressiva	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Dementie	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/392#main
PPI	Formularium Ouderenzorg	BCFI	20-04-2017	Deprescribing van PPI's	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/664#main
PPI	Formularium Ouderenzorg	BCFI	28-09-2020	Dyspepsie	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/297#main
PPI	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Gastro-oesofagale refluxziekte (GORD)	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/311#main
PPI	Formularium Ouderenzorg	BCFI	28-06-2021	Peptisch ulcus	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/302#main
Antipsychotica	Formularium Ouderenzorg	BCFI	16-05-2017	Deprescribing van antipsychotica	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/665#main
Antipsychotica	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Chronische pijn: Neuropathische pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/281#main
Antipsychotica	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Palliatieve zorg - stervenszorg: Pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/231#main
Antipsychotica	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Slaapstoornissen	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/208#main
Antipsychotica	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Depressieve stoornissen	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/165#main
Antipsychotica	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Delirium	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/158#main
Antipsychotica	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-01-2017	Dementie	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/392#main
Opioiden	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Chronische pijn: Nociceptieve pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/280#main
Opioiden	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Chronische pijn: Neuropathische pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/281#main
Opioiden	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Palliatieve zorg - stervenszorg: Pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/231#main
Statines	Formularium Ouderenzorg	BCFI	30-06-2017	Preventie van cerebrovasculaire accidenten	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/361#main
Statines	Formularium Ouderenzorg	BCFI	12-11-2020	Cardiovasculaire preventie	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/370#main
Statines	Formularium Ouderenzorg	BCFI	01-08-2021	Type 2 diabetes: Cardiovasculaire protectie : lipidencontrole	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/351#main
Gabapentine / Pregabaline	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Chronische pijn: Neuropathische pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/281#main
Gabapentine / Pregabaline	Formularium Ouderenzorg	BCFI	31-03-2017	Palliatieve zorg - stervenszorg: Pijn	https://farmaka.bcfi.be/nl/formularium/231#main

Geneesmiddel	Type bron / Hulpmiddel	Instelling / Organisatie	Publicatiejaar	Titel	Hoofdbron
Benzodiazepines	Folia	BCFI	2019	Slapeloosheid bij volwassenen. Een evidence-based richtlijn voor de eerste lijn	https://www.bcfi.be/nl/articles/3078?folia=3076
Benzodiazepines	Folia	BCFI	2021	Goed gebruik van slaapmiddelen: een blijvend probleem	https://www.bcfi.be/nl/articles/3566?folia=3562
Benzodiazepines	Folia	BCFI	2018	Geen profylactische behandeling van koortsconvulsies bij kinderen	https://www.bcfi.be/nl/articles/2984?folia=2981
Antibiotica	Folia	BCFI	2021	Rationeel gebruik van antibiotica bij acute luchtweginfecties in de eerste lijn	https://www.bcfi.be/nl/articles/3693?folia=3691
Antibiotica	Folia	BCFI	2021	Urinerweginfecties bij ouderen	https://www.bcfi.be/nl/articles/3642?folia=3637
Antibiotica	Folia	BCFI	2022	Formularium Ouderenzorg: update van het hoofdstuk "Infectieziekten"	https://www.bcfi.be/nl/articles/3760?folia=3757
Antibiotica	Folia	BCFI	2022	Ongewenste effecten van chinolonen: stand van zaken	https://www.bcfi.be/nl/articles/3762?folia=3757
Antibiotica	Folia	BCFI	2020	Chinolonen en hartkleplijden en aorta-afwijkingen	https://www.bcfi.be/nl/articles/3473?folia=3462
Antibiotica	Folia	BCFI	2019	Reizigersdiarree (update mei 2019)	https://www.bcfi.be/nl/articles/3051?folia=3047
Antibiotica	Folia	BCFI	2017	Diarree van medicamenteuze oorsprong	https://www.bcfi.be/nl/articles/2732?folia=2723
Antidepressiva	Folia	BCFI	2021	Toevoegen van een antipsychoticum aan een antidepressivum bij depressie: vermoeden van verhoogd mortaliteitsrisico	https://www.bcfi.be/nl/articles/3626?folia=3622
Antidepressiva	Folia	BCFI	2022	Handvaten voor het afbouwen van antidepressiva	https://www.bcfi.be/nl/articles/3832?folia=3830
Antidepressiva	Folia	BCFI	2019	SSRI-gebruik bij jongvolwassenen: de NHG-standaarden "Depressie" en "Angst"	https://www.bcfi.be/nl/articles/3163?folia=3159
Antidepressiva	Folia	BCFI	2020	Werkzaamheid van antidepressiva bij ouderen: een systematische review en meta-analyse.	https://www.bcfi.be/nl/articles/3442?folia=3440
Antidepressiva	Folia	BCFI	2018	Depressie bij volwassenen: een aanbeveling voor goede medische praktijkvoering en een meta-analyse	https://www.bcfi.be/nl/articles/2935?folia=2933
Antidepressiva	Folia	BCFI	2019	Mirtazapine bij slaapproblemen: werkzaamheid niet bewezen	https://www.bcfi.be/nl/articles/3187?folia=3180
Antidepressiva	Folia	BCFI	2020	Afbouw van antidepressiva: extra aandacht voor onttrekkingsverschijnselen	https://www.bcfi.be/nl/articles/3160?folia=3159
Antidepressiva	Folia	BCFI	2020	Misbruik van venlafaxine	https://www.bcfi.be/nl/articles/3261?folia=3257
PPI	Folia	BCFI	2022	Protonpompinhibitoren (PPI's): aanwijzingen van zeldzame maar mogelijk ernstige ongewenste effecten	https://www.bcfi.be/nl/articles/3817?folia=3815
PPI	Folia	BCFI	2021	Interactie citalopram en omeprazol: risico van plotse dood?	https://www.bcfi.be/nl/articles/3533?folia=3524

Antipsychotica	Folia	BCFI	2021	Toevoegen van een antipsychoticum aan een antidepressivum bij depressie: vermoeden van verhoogd mortaliteitsrisico	https://www.bcfi.be/nl/articles/3626?folia=3622
Antipsychotica	Folia	BCFI	2021	Bewegingsstoornissen door medicatie	https://www.bcfi.be/nl/articles/3577?folia=3562
Antipsychotica	Folia	BCFI	2020	Antipsychotica afbouwen bij dementie	https://www.bcfi.be/nl/articles/3356?folia=3342
Gerelateerd	Folia	BCFI	2022	Hitteslag en maligne hyperthermie door geneesmiddelen	https://www.bcfi.be/nl/articles/3803?folia=3795
Gerelateerd	Folia	BCFI	2021	Bewegingsstoornissen door medicatie	https://www.bcfi.be/nl/articles/3577?folia=3562
Gerelateerd	Folia	BCFI	2022	Oculaire ongewenste effecten van perorale medicatie - Deel 1: Cornea en voorste oogkamer	https://www.bcfi.be/nl/articles/3759?folia=3757
Gerelateerd	Folia	BCFI	2018	Tremor van medicamenteuze oorsprong	https://www.bcfi.be/nl/articles/2827?folia=2820
Opioïden	Folia	BCFI	2021	Afbouw van opioïden bij chronische pijn	https://www.bcfi.be/nl/articles/3624?folia=3622
Opioïden	Folia	BCFI	2019	Opioïden bij chronische artrosepijn en rugpijn	https://www.bcfi.be/nl/articles/3008?folia=3006
Opioïden	Folia	BCFI	2019	Opioïd + benzodiazepine (of Z-product): combinatie met potentieel ernstige gevolgen	https://www.bcfi.be/nl/articles/3000?folia=2995
Opioïden	Folia	BCFI	2019	Opioïden-geïnduceerde hyperalgesie	https://www.bcfi.be/nl/articles/3135?folia=3112
Statines	Folia	BCFI	2020	Statines bij ouderen (75 jaar of ouder) voor primaire cardiovasculaire preventie?	https://www.bcfi.be/nl/articles/3297?folia=3288
Statines	Folia	BCFI	2019	Statines in primaire cardiovasculaire preventie: door veel patiënten onnodig ingenomen	https://www.bcfi.be/nl/articles/3079?folia=3076
Gabapentine / Pregabaline	Folia	BCFI	2021	Signalen van misbruik van pregabaline, ook in België	https://www.bcfi.be/nl/articles/3725?folia=3719
Gabapentine / Pregabaline	Folia	BCFI	2020	Gabapentine en pregabaline: signalen van misbruik en ernstige ongewenste effecten	https://www.bcfi.be/nl/articles/3259?folia=3257

Geneesmiddel	Type bron / Hulpmiddel	Instelling / Organisatie	Publicatiejaar	Titel	Hoofdbron
Benzodiazepines	Duiding	Minerva	2020	Is er een verband tussen het gebruik van benzodiazepines of Z-geneesmiddelen en het ontstaan van dementie?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20530
Benzodiazepines	Duiding	Minerva	2020	Antidepressiva samen met benzodiazepines voorschrijven bij een majeure depressie?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20498
Benzodiazepines	Duiding	Minerva	2019	Farmacotherapie voor sociale fobie?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Article/2191
Benzodiazepines	Duiding	Minerva	2018	Toevoegen van diazepam aan naproxen geeft geen betere resultaten dan toevoegen van placebo voor de behandeling van acute lagerugpijn?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20382
Antibiotica	Duiding	Minerva	2022	Geen nut van antibiotica voor lage luchtweginfecties bij kinderen in de huisartsenpraktijk	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20623
Antibiotica	Duiding	Minerva	2021	Gebruik van antibiotica op geleide van CRP-bepaling bij een acute COPD-exacerbatie?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20556
Antibiotica	Duiding	Minerva	2020	Welke contextfactoren bepalen het antibioticavoorschrijfgedrag van huisartsen?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20510
Antibiotica	Duiding	Minerva	2019	Antibiotica nuttig voor acute exacerbaties van COPD?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20475
Antibiotica	Duiding	Minerva	2019	Een antibioticum na incisie en drainage van een niet-gecomplieerd huidabces ?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20429
Antibiotica	Duiding	Minerva	2018	Uitgesteld antibioticumvoorschrift bij acute luchtweginfecties?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20424
Antibiotica	Duiding	Minerva	2018	Leidt minder snel antibiotica voorschrijven voor lage luchtweginfecties tot meer hospitalisaties?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20400
Antibiotica	Duiding	Minerva	2018	Antibiotica hebben geen meerwaarde bij patiënten met acute, ongecompliceerde diverticulitis: de bevestiging	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20371
Antibiotica	Duiding	Minerva	2017	Geschreven informatie voor ouders kan leiden tot minder antibioticagebruik voor bovenste luchtweginfecties bij kinderen	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20356
Antidepressiva	Duiding	Minerva	2022	Antidepressiva verminderen het risico van herval maar succesvol stoppen is wel mogelijk	http://www.minerva-ebm.be/NL/Article/2270
Antidepressiva	Duiding	Minerva	2021	Psychologische interventies als alternatief voor of als bijkomende behandeling bij antidepressiva om herval van depressie te vermijden?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20604
Antidepressiva	Duiding	Minerva	2021	Zijn antidepressiva nuttig bij rugpijn en knie- of heupartrose?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20579
Antidepressiva	Duiding	Minerva	2021	Zijn antidepressiva zinvol bij patiënten met dementie en depressie?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Article/2220
Antidepressiva	Duiding	Minerva	2019	Mirtazapine toevoegen aan een behandeling met SSRI's of SNRI's bij therapieresistente depressieve patiënten?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20483
Antidepressiva	Duiding	Minerva	2018	Stoppen met antidepressiva bij patiënten met verschillende vormen van angststoornis leidt tot herval?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20411

Antidepressiva	Duiding	Minerva	2017	Depressie bij kinderen en adolescenten: het nut van verschillende antidepressiva	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20331
PPI	Duiding	Minerva	2021	Geen bewijs van voordeel van een empirische behandeling met protonpompinhibitoren versus placebo bij patiënten met persisterende faryngolaryngeale symptomen	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20589
PPI	Duiding	Minerva	2020	Verhoogd risico van intestinale kolonisatie met multiresistente micro-organismen door gebruik van maagzuurremmers	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20545
PPI	Duiding	Minerva	2018	Toch PPI's voorschrijven bij functionele dyspepsie?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20399
PPI	Duiding	Minerva	2018	Is afbouw van chronisch gebruik van protonpompinhibitoren mogelijk?	https://www.minerva-ebp.be/NL/Article/2164
PPI	Duiding	Minerva	2018	IJzerdeficiëntie door gebruik van protonpompinhibitoren en H2-antihistaminica?	https://www.minerva-ebp.be/NL/Analysis/20375
Antipsychotica	Duiding	Minerva	2022	Therapiefalen met een eerste antidepressivum bij ernstige depressie: toevoegen van een atypisch antipsychoticum of een ander antidepressivum?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20608
Antipsychotica	Duiding	Minerva	2020	Welke medicamenteuze en niet-medicamenteuze behandelingen helpen om agressie en agitatie bij demente personen aan te pakken?	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20507
Antipsychotica	Duiding	Minerva	2017	Risperidon en haloperidol: meer nadelen dan voordelen als behandeling van delirium in de palliatieve zorg	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20348
Opioiden	Duiding	Minerva	2022	Pijnbehandeling bij knie- en heupartrose: moet men opioïden verbannen?	http://minerva-ebm.be/NL/Article/2250
Opioiden	Duiding	Minerva	2019	Effectiviteit van opioïden versus niet-opioïde pijnstillers voor het functioneren en de pijn bij patiënten met chronische rug-, heup- of kniepijn	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20467
Opioiden	Duiding	Minerva	2019	Pijnbehandeling van nierkolieken bij volwassenen: een vergelijking van niet-steroidale anti-inflammatoire middelen (NSAID's), opioïden en paracetamol	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20453
Opioiden	Duiding	Minerva	2019	Effectiviteit en veiligheid van orale of transdermale opioïden voor de behandeling van musculoskeletale pijn bij bejaarde patiënten	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20457
Opioiden	Duiding	Minerva	2019	Ongewenste effecten van opioïden gebruikt voor chronische niet-kankerpijn	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20431
Opioiden	Duiding	Minerva	2018	Tramadol voor de behandeling van neuropathische pijn: nog steeds geen bewijs van goede kwaliteit beschikbaar	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20418
Statines	Duiding	Minerva	2020	Moet men statines voor primaire preventie stoppen bij patiënten ouder dan 75 jaar?	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20515
Statines	Duiding	Minerva	2019	Statines en het risico van diabetes	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20428
Gabapentine / Pregabaline	Duiding	Minerva	2019	Risico-batenbalans van gabapentine en pregabaline voor chronische rugpijn	http://minerva-ebm.be/NL/Analysis/20430

Gabapentine / Pregabaline	Duiding	Minerva	2018	Wat zijn de effectiviteit en de veiligheid van gabapentine voor de behandeling van chronische neuropathische pijn bij volwassenen?	http://minerva-ebm.be/NL/Article/2174
Gerelateerd	Duiding	Minerva	2021	Statinegerelateerde spierklachten: een 'urban myth'?	http://www.minerva-ebm.be/NL/Analysis/20590
Gerelateerd	Duiding	Minerva	2019	Voorschrijven van statines en antihypertensiva: hoe de verwachte winst in levensverwachting zonder cardiovasculaire aandoening uitdrukken?	https://www.minerva-ebp.be/NL/Analysis/20478